

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2023-02-07

Diarienummer N163-0110/23

Handläggare: Emil Ansari, Meliha Hadzinumanbegovic,
Tobias Gröndahl

Telefon: 031-365 00 00 (växel)

E-post: emil.ansari@socialnordost.goteborg.se

Svar på remiss - Vägar till ett tryggare samhälle - Kraftsamling för barn och unga (SOU 2022:67)

Förslag till beslut

1. Socialnämnd Nordost tillstyrker SoU Vägar till ett tryggare samhälle - Kraftsamling för barn och unga (SOU 2022:67)
2. Socialnämnd Nordost antar förvaltningens yttrande som sitt eget och översänder detta till stadsledningskontoret.
3. Socialnämnd Nordost förklarar paragrafen omedelbart justerad.

Sammanfattning

Regeringen beslutade den 26 mars 2020 att tillkalla en parlamentariskt sammansatt kommitté i form av en trygghetsberedning (dir. 2020:32) med uppdrag att bistå regeringen med underlag till utformningen av en kunskapsbaserad och brett förankrad kriminalpolitik som ska bidra till att uppfylla de kriminalpolitiska målen att minska brottsligheten och öka människors trygghet. Trygghetsberedningen har i detta delbetänkande valt att fokusera på två områden kopplat till dessa utmaningar som beredningen anser särskilt angelägna och som hör samman med att förebygga barns och ungas utsatthet för och delaktighet i brott. Dessa områden är dels *barns och ungas involvering i gängkriminalitet*, dels *våld i barns och ungas nära relationer*. Förvaltningen är positiv till utredningens bedömningar och förslag.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Brottslighet leder till både sociala och ekonomiska konsekvenser för samhället och dess invånare på flera olika sätt. Ett effektivt brottsförebyggande arbete kan bidra till potentiellt stora kostnadsbesparingar för samhället. Om barn och unga med kända riskfaktorer tidigt får stöd kan risken för en negativ utveckling mot kriminalitet minska. Träffsäkra insatser som sätts in i lägre ålder kan få stor effekt. Vinsterna med effektiva tidiga insatser som minskar risken för livslång kriminalitet kan därmed innebära stora ekonomiska och sociala besparingar.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Utredningen lyfter att gängkriminalitet har en koppling till de områden som Polisen identifierar som utsatta och som präglas av låg socioekonomisk status, kriminell påverkan på lokalsamhället och en allmän obenägenhet att delta i rättsprocessen. Att växa upp i ett sådant område kan leda till upplevelser av otrygghet och bristande tillit till samhället.

Inom stadsområde Nordost finns fyra särskilt utsatta områden enligt Polisens lista: Hjällbo, Hammarkullen, Lövgärdet och Bergsjön samt ett utsatt område: Gårdsten. Tidiga och träffsäkra insatser är viktiga för att förebygga att barn och unga involveras i kriminalitet eller fortsätter med brottslighet som riskerar att bli långvarig. Barns villkor under de första levnadsåren har en stor betydelse för hur deras liv kommer att se ut. Beteenden och attityder som formas tidigt präglar en människa under hela livet. Sätts rätt insatser in i rätt tid har de ofta positiva brottsförebyggande effekter och kan på så sätt påverka brottsutvecklingen i en positiv riktning. En av de vanligaste anledningarna till orosanmälan för barn och unga i stadsområde Nordost är våld i nära relation. Utsatthet för våld i nära relationer kan ha en normaliserande effekt om den utsatte inte får hjälp och stöd, och kan leda till att barn och unga växer upp med uppfattningen att våld är ett acceptabelt sätt att lösa konflikter och hantera frustration. Med bakgrund i antalet socialt utsatta inom stadsområdet samt antalet orosanmälningar med anledning av våld i nära relation är det av vikt att arbeta med metoder och förhållningsätt som skapar goda livsvillkor och minskar risken att barn och unga hamnar i gängkriminalitet eller upplever våld i nära relationer.

Samråd

Ärendet skickas till ungdomsråden för information och möjlighet att lämna synpunkter inför socialnämndens sammanträde.

Samverkan

Information lämnas i Förvaltningens samverkansgrupp (FSG) den 21 mars 2023.

Bilagor

1. Vägar till ett tryggare samhälle - Kraftsamling för barn och unga (SOU 2022:67)

Ärendet

Socialnämnden ska yttra sig över utredningen Vågar till ett tryggare samhälle - Kraftsamling för barn och unga. Delbetänkanden lyfter förslag inom två områden: barns och ungas involvering i gängkriminalitet och våld i barns och ungas nära relationer. Förvaltningen är positiv till förslagen i utredningen. Utredningen är ute på remiss och Socialnämndens yttrande ska lämnas till stadsledningskontoret senast den 29 mars 2023.

Beskrivning av ärendet

Trygghetsberedningens uppdrag är att ta fram underlag till utformningen av en kunskapsbaserad och brett förankrad kriminalpolitik som ska bidra till att uppfylla de kriminalpolitiska målen att minska brottsligheten och öka människors trygghet. Uppdraget sträcker sig över perioden 2020–2024 och redovisas årligen 2021–2023 samt slutredovisas i oktober 2024. Trygghetsberedningen ska enligt direktivet bland annat:

- identifiera de viktigaste kriminalpolitiska utmaningarna som samhället står inför nu och under de närmaste åren, samt
- analysera och bedöma vilken förmåga som finns hos berörda aktörer att möta dessa utmaningar på såväl det brottsförebyggande som brottsbekämpande området.

Med utgångspunkt i Trygghetsberedningens uppdrag beskrevs i det första delbetänkandet (SOU 2021:85) en rad kriminalpolitiska utmaningar som samhället står inför nu och under de närmaste åren. Trygghetsberedningen har i detta delbetänkande valt att fokusera på två områden kopplat till dessa utmaningar som beredningen anser särskilt angelägna och som hör samman med att förebygga barns och ungas utsatthet för och delaktighet i brott. Dessa områden är dels barns och ungas involvering i gängkriminalitet, dels våld i barns och ungas nära relationer. Det är områden inom vilka många relevanta åtgärder har vidtagits och flera planeras. Detta har påverkat beredningens arbete och slutsatser. Trygghetsberedningen har i arbetet med betänkandet fört dialog med representanter för myndigheter, forskare och civilsamhällesaktörer samt tagit del av ett flertal konferenser inom det brottsförebyggande området.

De frågor som behandlas i delbetänkandet är komplexa och berör många aktörers verksamheter samt flera olika kunskapsområden. Beredningen har arbetat med utgångspunkt i tillgänglig forskning och utifrån ett barnperspektiv. I delbetänkandet beskriver beredningen – för vart och ett av de två fokusområdena – dels en problembild, dels vilken förmåga berörda aktörer har att möta de utmaningar som aktualiseras. Förmågeanalysen fokuserar på aktörernas förmåga att

- upptäcka barn och unga i riskzon,
- initiera tidiga, träffsäkra och förtroendeskapande insatser,
- samverka med andra berörda aktörer, samt
- följa upp genomförda insatser och bidra till kunskapsutvecklingen.

Genomgången i utredningen är inriktad på det förebyggande arbete som sker inom ramen för ordinarie verksamhet hos aktörer som socialtjänsten, skolan, elevhälsan, hälso- och sjukvården samt i viss mån förskolan och polisen. Den är inte heltäckande utan syftar till att ge exempel på det arbete som pågår samt uppmärksamma vissa utvecklingsbehov.

Utredningens observationer gällande Barn och unga involvering i gängkriminalitet och Våld i barns och ungas nära relationer

I dagsläget saknas i stor utsträckning underlag om barn som är under 15 år och deras involvering i gängkriminalitet samt våld i nära relationer. Utredningens observationer handlar därför om unga som är äldre än 15 år. Utredningen konstaterar att utvecklingen gällande skjutvapenvåld och annat dödligt våld kopplat till kriminella nätverk har varit negativ och ökat i Sverige till skillnad mot andra länder. De kriminella nätverken har blivit mer löst sammansatta än tidigare, mer föränderliga och mer styrda av enskilda individers impulsivitet, vilket bidrar till den negativa utvecklingen. Gängkriminaliteten har en koppling till de områden som Polisen identifierar som utsatta och som präglas av låg socioekonomisk status, kriminell påverkan på lokalsamhället och en allmän obenägenhet att delta i rättsprocessen. Att växa upp i ett sådant område kan leda till upplevelser av otrygghet och bristande tillit till samhället. Kriminella aktörer kan också framstå som förebilder och brottsligheten kan uppfattas som ett sätt att få status och ekonomisk framgång. Barns och ungas involvering i gängkriminalitet beskrivs som en gradvis process snarare än resultatet av en direkt och systematisk rekrytering. Riskfaktorer som enligt forskningen är centrala för att barn och unga ska involveras i allvarlig kriminalitet är bland annat en ofullständig skolgång, narkotikabruk, tidig debut i brottslighet och svårigheter i relationen mellan barnet och andra barn eller inom familjen. Samtidigt utgör exempelvis en fullgjord skolgång och tidigt stöd till familjer som har behov av tydliga skyddsfaktorer.

Beredningens problembild visar att andelen som utsätts för våld i en nära relation genomgående är högre bland flickor och unga kvinnor än bland pojkar och unga män, oavsett om det rör sig om psykiskt våld eller fysiskt våld. Detsamma gäller i fråga om erfarenheter av hedersnormer. För många unga finns en osäkerhet om vad som kan uppfattas som sunt i en nära relation och när ett beteende passerar gränsen till att vara en brottslig handling. Denna osäkerhet gör att den som utsätts inte alltid berättar om våldet och att omgivningen får svårare att upptäcka när våldsutsatta har ett behov av stöd och vägledning. Forskning visar även att våld i barns och ungas nära relationer ofta bidrar till ökad psykisk ohälsa och olika fysiska men, på både kort och lång sikt. Det finns flera särdrag i det våld som utövas i barns och ungas nära relationer. Den digitala arenan är till exempel en naturlig del av barns och ungas tillvaro, en arena som kan utnyttjas för att utöva våld och kontroll eller övervaka en partner. Även på internet är utsattheten för kränkningar och hot samt sexuella trakasserier större bland flickor och unga kvinnor än bland pojkar och unga män.

Trygghetsberedningen bedömningar och förslag

Utredningen presenterar ett antal bedömningar och förslag gällande *barn och ungas involvering i gängkriminalitet och våld i barn och ungas nära relationer*.

Bedömningarna är avsedda att utgöra inspel till och vägledning för regeringens fortsatta arbete med de båda fokusområdena och samlas under fyra teman: 1) Nationell styrning, 2) upptäcka barn i riskzon i ett tidigt skede, 3) stödinsatser till barn och unga i riskzon och samverkan i detta arbete och 4) Behovet av kunskapsutveckling uppföljning och utvärdering. Nedan följer en genomgång av respektive bedömning och förslag.

8.2.1 Den nationella styrningen av det brottsförebyggande området som berör barn och unga behöver utvecklas

Barn och ungas brottslighet och utsatthet för brott innehåller flera särdrag som inte beaktas tillräckligt hos aktörer som arbetar med målgruppen på nationell nivå. Utredningen föreslår därför att målgruppen bör uppmärksammas i högre utsträckning i det brottsförebyggande arbetet på nationell nivå. Skolan har en viktig roll när det gäller fullgången skolgång som skyddsfaktor gällande barns involvering i gängkriminalitet. Många barn och unga har även erfarenheter av utsatthet för brott i skolmiljön. I beredningens arbete har det framkommit önskemål om att skolan ska ta ett större ansvar när det gäller att förebygga brott och hantera utsatthet för brott men även farhågor för att ett sådant ansvar skulle kunna gå ut över skolans pedagogiska grunduppdrag, som också är av stor vikt ur ett brottsförebyggande perspektiv. Enligt beredningen är det mot denna bakgrund angeläget att tydliggöra vilken roll skolan ska ha i det brottsförebyggande arbetet.

Trygghetsberedningens bedömningar:

- Barn och unga bör uppmärksammas i högre utsträckning i det brottsförebyggande arbetet på nationell nivå. Regeringen bör ta ansvar för att detta sker.
- Skolans roll när det gäller att förebygga brott och hantera utsatthet för brott bör tydliggöras.

8.2.2 Barn som är i riskzon behöver upptäckas i tid

Beredningen bedömer att verksamheter som möter barn och unga behöver ha kunskap om risk- och skyddsfaktorer, rutiner för att tidigt fånga upp de som befinner sig i riskzon samt kunskap om hur de kan ges stöd. Systemet med orosanmälningar är av stor vikt både när det gäller att förebygga brott bland barn och unga och hjälpa dem som blivit utsatta för brott.

Trygghetsberedningens bedömningar:

- Verksamheter som möter barn och unga bör ha kunskap om de risk- och skyddsfaktorer som kan leda till eller förebygga ett kriminellt eller våldsamt beteende. Det måste även finnas rutiner på plats som fångar upp barn i riskzon samt kunskap om vilket stöd som kan vara aktuellt. Det innebär att verksamheter nära barnet även måste ha kännedom om andra berörda aktörers roller och ansvar.
- Systemet med orosanmälningar är centralt för att barn och unga ska få tillgång till stöd och skydd. Det behöver därför säkerställas att systemet fungerar ändamålsenligt och på det sätt som är avsett. Socialtjänsten i hela landet måste ha kompetens och kapacitet att hantera de anmälningar som görs samt vidta erforderliga åtgärder.

Trygghetsberedningens förslag:

- Regeringen ska ge lämplig myndighet i uppdrag att sprida kunskap om våld i barns och ungas nära relationer. Syftet är att uppmärksamma fler på våldet samt sprida information till utsatta om vilket stöd som finns att få.

8.2.3 Stödinsatser till och samverkan kring barn och unga i riskzon behöver utvecklas och ske i lägre åldrar

Beredningen bedömer att samhällets förmåga att nå ut till barn och familjer med en högre risknivå än andra behöver bli bättre samt att insatser till barn i riskzon behöver sättas in i lägre åldrar och i ett tidigare skede än i dag. Exempelvis kan det handla om att tillgodose behov som uppmärksammas vid besök hos barnavårdscentraler och öppna förskolor. Det kan också gälla att i skolan och förskolan agera tidigt när det kan befaras att elever inte kommer att klara utbildningsmålen. Trygghetsberedningen anser vidare att det behöver finnas tydliga strukturer för samverkan mellan de centrala aktörerna samt resurser och organisatoriska förutsättningar, som håller över tid, för att den samverkan som behövs på lokal nivå ska fungera tillfredställande. Även insatser inom ramen för sådana samverkansstrukturer behöver vidtas i ett tidigt skede.

Trygghetsberedningens bedömning:

- Samhällets förmåga att nå ut till barn och familjer med ett större stödbehov än andra behöver bli bättre.
- Insatser för barn och unga i riskzon behöver sättas in i lägre åldrar och i ett tidigare skede än vad som sker i dag.
- För att samverkan på lokal nivå ska fungera ändamålsenligt behöver det finnas tydliga strukturer för samverkan mellan de viktigaste aktörerna samt resurser och organisatoriska förutsättningar som håller över tid.
- Möjligheten att dela relevant information mellan samverkans-parter är viktig för ett effektivt arbete.

8.2.4 Behov av kunskapsutveckling, uppföljning och utvärdering

Beredningen ser ett stort behov av ytterligare kunskap rörande de områden som delbetänkandet behandlar. Det gäller bland annat kunskap om brottslighetens omfattning, utveckling och karaktär samt om hur den kan förebyggas. Enligt beredningen behövs också mer utvärdering av det lokala brottsförebyggande arbetet som berör barn och unga för att öka kunskapen om vilka insatser som fungerar. Även kunskapen om vilka samhällsekonomiska vinster som brottsförebyggande åtgärder och tidiga insatser kan leda till behöver utvecklas. Slutligen anser beredningen att nationella satsningar inom andra områden än det kriminalpolitiska i högre grad bör analyseras och följas upp utifrån möjliga respektive faktiska konsekvenser för brottsligheten.

Trygghetsberedningens bedömning:

- Det finns ett behov av ytterligare kunskap rörande de fokusområden som delbetänkandet behandlar. Det gäller bland annat omfattningen, utvecklingen och karaktären av brottsligheten samt hur den kan förebyggas.
- Mer utvärdering av lokalt brottsförebyggande arbete som berör barn och unga behövs för att öka kunskapen om vilka insatser som fungerar.
- Kunskapen om vilka möjliga samhällsekonomiska vinster som tidiga brottsförebyggande åtgärder kan leda till behöver utvecklas.
- Satsningar på nationell nivå inom andra politikområden än det kriminalpolitiska bör i högre grad analyseras och följas upp utifrån möjliga respektive faktiska konsekvenser för brottsligheten.

Trygghetsberedningens förslag:

- Regeringen ska ge Socialstyrelsen i uppdrag att kartlägga vilka insatser som kommuner erbjuder barn och unga som utsatts för våld i en nära relation, i vilken utsträckning dessa insatser faktiskt används samt hur effektiva de är. Kartläggningen ska också omfatta insatser som erbjuds unga utövare av våld i nära relationer. Socialstyrelsen ska även ges i uppdrag att ta fram ett kunskapsunderlag avseende våld i barns och ungas nära relationer för yrkesverksamma i kommuner och regioner.

8.3 En särskild kraftsamling för att förebygga att barn och unga involveras i gängkriminalitet

Beredningen konstaterar att situationen rörande gängkriminaliteten är allvarlig och komplex. Trots att omfattande insatser vidtagits, och ytterligare planeras, för att på olika sätt förstärka brottsbekämpningen och öka lagföringen av gängkriminella kan konstateras att det dödliga skjutvapenvåldet kopplat till gängkriminalitet inte tenderar att minska. Tvärtom förefaller gängen kontinuerligt kunna fyllas på med nya och allt yngre medlemmar.

Trygghetsberedningens bedömning:

- Arbetet för att förebygga att barn och unga involveras i gängkriminalitet bör intensifieras och effektiviseras. Arbetet behöver framför allt bedrivas på lokal nivå men staten bör ta ett tydligare ansvar. Ansvaret bör vara inriktat på att identifiera prioriterade åtgärder, stötta det lokala arbetet samt kontinuerligt följa upp det arbete som bedrivs och verka för att det blir utvärderat. Det bör säkerställas att arbetet är helhetsinriktat, kunskapsbaserat och långsiktigt.

8.3.2 En tydlig inriktning för arbetet

Trygghetsberedningens förslag:

- Regeringen ska ta fram ett inriktningsdokument som beskriver de insatsområden som är mest angelägna att arbeta med för att förebygga att barn och unga involveras i gängkriminalitet. Dokumentet ska kunna användas som en vägledning för prioritering och uppföljning. Det ska betraktas som en miniminivå. De områden som beredningen identifierat i sitt arbete och som anges nedan utgår från bästa tillgängliga kunskap och har den breda förankring som ett långsiktigt arbete kräver. Inriktningsdokumentet bör därför utgå från dessa områden. Innehållet i dokumentet bör ses över och revideras vartefter kunskapsläget förändras.

8.3.3 En särskild organisation för arbetet

För att genomföra den föreslagna kraftsamlingen behöver en särskild organisation inrättas. Kraftsamlingens övergripande syfte är att arbetet för att förebygga att barn och unga dras in i gängkriminalitet ska intensifieras och effektiviseras.

Trygghetsberedningens förslag:

- En särskild organisation ska tillsättas för att med utgångspunkt i det framtagna inriktningsdokumentet stötta genomförandet av en kraftsamling för att förebygga att barn och unga involveras i gängkriminalitet. Organisationen ska särskilt

- säkerställa att kommuner med särskilt utsatta områden har tillgång till nödvändigt stöd och förutsättningar i övrigt för arbetet med de prioriterade insatsområdena,
- verka för att arbetet bedrivs på ett helhetsinriktat, kunskapsbaserat och långsiktigt sätt, samt
- följa upp arbetet och identifiera eventuella behov av ytterligare åtgärder alternativt avveckling av åtgärder.

Organisationens arbetsformer

Trygghetsberedningens förslag:

- Den särskilda organisationen ska ha formen av en kommitté. Den bör ha en liten grundbemanning med möjlighet till komplettering med specifika kompetenser beroende på behov. Arbetet ska bedrivas i nära samarbete med de kommuner som har särskilt utsatta områden. För att bibehålla en bred politisk förankring ska arbetet ske i nära dialog med en parlamentariskt sammansatt referensgrupp. Även andra referens- eller arbetsgrupper bör för kortare eller längre tid knytas till kommittén. Det kan gälla till exempel grupper av myndighetsrepresentanter, forskare och företrädare för olika organisationer. Det är också viktigt att hitta former för att barn och unga ska komma till tals i arbetet. Kommittén bör därtill finna former för erfarenhetsutbyte med relevanta aktörer i de andra nordiska länderna. Arbetssätten kan med fördel vara innovativa och i uppdraget bör ingå att kontinuerligt utveckla, och på sikt även avveckla, den egna verksamheten. Utgångspunkten är att verksamheten ska ha en långsiktig inriktning, men vara tillfällig. Kommittén bör inrättas för en period av fem år med omprövning och möjlighet till förlängning efter det.

Förvaltningens bedömning

En teoretisk utgångspunkt i det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet är en uppdelning av insatser utifrån preventionsnivåer. Det handlar om generella, selektiva och indikerade åtgärder. Generella åtgärder riktar sig till alla invånare och platser där de bor, verkar och som de besöker. Selektiva åtgärder fokuseras till riskgrupper, individer eller platser som riskerar att drabbas av brott och indikerade åtgärder till dem som har begått eller drabbats av brott tidigare samt särskilt brottsdrabbade platser

Det är förvaltningens bedömning att det behövs insatser på samtliga tre nivåer, men att tyngdpunkten bör ligga på selektiva och indikerade åtgärder. I en rapport från SU visar resultatet att en stor majoritet och växande grupp av tonårspojkarna inte begår några våldsbrott, eller begår några enstaka lindriga, medan en liten grupp begår majoriteten av brotten¹. Rapporten gäller Stockholmspojkar men förvaltningen bedömer att fenomenet i princip är detsamma i stadsområde Nordost. Den lilla grupp av tonårspojkar som lagförs för våldsbrott, och barn som begår våldsbrott, är enligt förvaltningens bedömning synnerligen viktig att arbeta med. Tyngdpunkten på åtgärder inom fokusområdet Barns och ungas involvering i gängkriminalitet bör således ligga på åtgärder som syftar till att identifiera dessa individer inom gruppen barn och unga 8–18 år gamla som begår

¹ Sivertsson, F. (2022). Polarisering av våld bland tonårspojkar i Stockholm? En beskrivning utifrån självdeklarerad och registrerad våldsbrottslighet, 2002–2020.

våldsbrott, med fokus på dem mellan 8–15 år, (åtgärder på selektiv nivå) och åtgärder för de identifierade individerna (åtgärder på indikerad nivå).

Vidare, vad gäller åtgärder på generell nivå, arbetar förvaltningen med ett antal koncept där utgångspunkten är att våldsamt beteende är inlärt och går att förändra. Grövre våldsbrott kan förhindras genom tidiga insatser mot lindrigare former av kränkningar och våld. Det faktum att särskilt unga män, är överrepresenterade som våldsutövare innebär att det kan antas vara särskilt effektivt med åtgärder som syftar till att bryta den normerande kopplingen mellan manlighet och våld i tidig ålder. Således är det förvaltningens bedömning att fokusområdet Våld i barns och ungas nära relationer är välkommet och en behövlig del av kunskapsbasen för en kriminalpolitik som ska bidra till att uppfylla målen att minska brottsligheten och öka människors trygghet.

Slutligen är det förvaltningens bedömning att fokuset på tidiga, träffsäkra och samordnade insatser kan skapa goda förutsättningar för att på sikt nå de kriminalpolitiska målen. En studie utförd av Karolinska Institutet (KI) visade att långtidsdömda män inom Kriminalvården ofta lider av obehandlad ADHD, trots att de haft betydande problem sedan barndomen². Obehandlad neuropsykiatriskt funktionshinder kan leda till svårigheter att klara av skolan och att inte gå ut grundskolan med godkända betyg ser förvaltningen har en koppling till ökad risk att utveckla en kriminell livsstil. I slutrapporten för projektet ”Främja lärande, utveckling och hälsa hos barn i Angered” redovisas goda resultat av tidiga insatser, och menar att de mest effektiva långsiktiga satsningarna för att klara skolan är de som görs tidigt, under förskoleår och tidiga skolår.³

Sammantagen bedömning

Det är förvaltningens bedömning att Trygghetsberedningens bedömningar och förslag gällande områdena Barn och ungas involvering i gängkriminalitet samt Våld i barn och ungas nära relationer är ändamålsenliga. Förvaltningen är också positiv till att merparten av ansvaret för förslagen läggs på statlig nivå eftersom det bidrar till mer likvärdig styrning av det brottsförebyggande arbetet. Vidare är det förvaltningens bedömning att kommunernas del i arbetet kommer ske naturligt som en följd av lagen om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete, vari kommuner åläggs ett samordningsansvar och att tillse en samordningsfunktion för ändamålet. Förvaltningen bedömer också att regeringens uppdrag till Brå att utveckla det nationella stödet för det brottsförebyggande arbetet kommer vara till nytta. Det är förvaltningens bedömning att två delar är särskilt viktiga i arbetet mot de kriminalpolitiska målen att minska brottsligheten och öka människors trygghet. Den första delen är fokus på tidiga, träffsäkra, förtroendeskapande och samordnade insatser redan i förskole- och lågstadieålder. Den andra delen är åtgärder som syftar till att identifiera individer inom gruppen barn och unga 8–18 år gamla som begår våldsbrott, med fokus på dem mellan 8–15 år, och riktade insatser för dessa identifierade individer.

² Karolinska Institutet (2010). *Obehandlad ADHD är vanlig hos brottsdömda män*. Hämtas här: <https://nyheter.ki.se/obehandlad-adhd-ar-vanlig-hos-brottsdomda-man>

³ Västra Götalandsregionen (2020). *Främja lärande, utveckling och hälsa hos barn i Angered*. Hämtas här: https://mellanarkiv-offentlig.vgregion.se/alfresco/s/archive/stream/public/v1/source/available/SOFIA/RUN4295-645987869-143/SURROGATE/Angered_Skolsamverkan_slutrapport.pdf

Socialförvaltning Nordost

Fredrik Johansson
Förvaltningsdirektör

Tobias Gröndahl
Avdelningschef